

LIEKE HESTER

Het kan ook nooit normaal

Belevissen van een hoofdagent

HarperCollins

Voor het papieren boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC® om verantwoord bosbeheer te waarborgen.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green.

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam.

Copyright © 2022 Lieke Hester
Omslagontwerp: Pinta Grafische Producties
Omslagfoto's: Jaap Binsma
Haar en make-up: Georgina Hoppen
Bewerking: Studio NoHo
Zetwerk: ZetSpiegel B.V., Best
Druk: CPI Books GmbH, Germany, met gebruik van 100% groene stroom

ISBN 978 94 027 0967 4
ISBN 978 89 027 6448 2 (e-book)
NUR 320
Eerste druk mei 2022

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC.
® en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het e-book is beveiligd met zichtbare en onzichtbare watermerken en mag niet worden gekopieerd en/of verspreid.

Het kan ook nooit normaal is gebaseerd op de ervaringen en herinneringen van Lieke Hester. Een ander zou diezelfde gebeurtenissen misschien op een andere manier hebben weergegeven. Het is dan ook een subjectieve weergave van de werkelijkheid. Om redenen van privacy zijn sommige namen van betrokken personen gewijzigd.

Inhoudsopgave

Woord vooraf

Lieve jij

1. That escalated quickly
2. Sta op, klootzak!
3. Steen, papier, schaar
4. Slaap, kindje, slaap
5. Politietaxi
6. Rotmeid!
7. Stoere ballerina
8. Het was geen thee
9. Onderbuikgevoel
10. De ‘nadenken wat je aantrekt’-afdeling
11. Weekendnachtdienst
12. Voor alles is een eerste keer
13. Verwarrende coronatijd
14. Dit wordt een achtervolging!
15. ‘Tengo miedo’ – ‘Ik ben bang’
16. Gestikt in een oliebol
17. Tweedehandscondoom
18. Karma
19. Held op sokken
20. Hoofdpijn en tranen
21. The aftermath
22. ‘Word je nu verdrietig van mij, omdat ik dood wil?’
23. Niets wat de moeite waard is, is echt heel makkelijk

24. Kon je je mond weer niet houden, Liek?
 25. Zelfmoordpoeder
 26. Ik herken dat blauwe touwtje
 27. Masseren
 28. Hoarder
 29. 'Je mag aan mijn pik zuigen'
 30. Brand is voor de brandweer
 31. Versiertruc
 32. Pindakaas met stukjes
 33. Ga boeven vangen
 34. Noord gestoord
 35. Direct de voicemail
 36. 'Ik ken jou'
 37. Dieren
 38. Kan dat blauwe licht uit?
 39. Hij had geen broek aan
 40. Bijzonder terugbelverzoek
 41. Samen verdrietig
 42. Fouilleerverrassingen
 43. Blubber en blowjob
- Dankwoord

Woord vooraf

Hoi, ik ben Lieke. Geboren op 16 april 1988. Als ik mijn sterrenbeeld Ram mag geloven ben ik moedig, positief en een vrolijke doorzetter. Maar ook eigenwijs, egoïstisch, impulsief en koppig. Ik denk dat het allemaal klopt.

In januari 2007 begon ik aan de politieacademie in mijn o zo geliefde Amsterdam. Ik zou surveillant (politieagent zonder vuurwapen, en dus met een iets ander takenpakket) worden, want om hoofdagent te kunnen worden moest ik een havodiploma hebben. De havo was me echter niet zo goed afgegaan, en ergens buiten Amsterdam werken was absoluut geen optie voor me, dus ging ik voor surveillant.

Misschien was achttien wat aan de jonge kant voor de politieacademie, zeker als je kijkt naar de nu flink verharde maatschappij, maar spijt heb ik nooit gehad. Ik voelde me steeds meer thuis in dat ietwat vormeloze uniform. Het ging soms met vallen en opstaan, want mijn grote Amsterdamse smoel in combinatie met het onvermogen die smoel eens te houden én een groot rechtvaardigheidsgevoel brachten me wel wat keren in de problemen.

Mijn stages liep ik in Amsterdam-Zuidoost. Onder de veilige vleugels van mijn coaches zette ik daar mijn eerste stappen in uniform. Veilige vleugels, maar ook een harde leerschool. Mijn eerste knok-, steek- en schietpartij waren net als mijn eerste reanimatie in de Bijlmer, en in één woord samen te vatten: chaos. Toch is en

was mijn baan niet alleen maar chaos en gekkigheid, ook mijn eerste bekeuring schreef ik in de Bijlmer. Ik deed er vele verkeerscontroles en nam er ook heel wat aangiftes op.

Als surveillant werkte ik onder andere op het cellencomplex, in het Team Openbaar Vervoer, bij de waterpolitie en op straat in verschillende stadsdelen in Amsterdam. Uiteindelijk keerde ik terug naar de politieacademie, deed mijn 'doorstroomopleiding' tot agent (en later hoofdagent) in Amsterdam-West en ging uiteindelijk werken waar mijn hart ligt: in het prachtige centrum van onze hoofdstad. Ik houd van de eeuwige chaos op straat: overal mensen. In de binnenstad is het een vrolijk zootje ongeregeld: van daklozen, verslaafden, dealers en straatrovers tot prostitutie, horeca en natuurlijk bewoners en ondernemers. Veel mensen die leven op het randje van wat onze samenleving 'normaal' noemt, en als agent probeer je al die verschillende levenswijzen met en naast elkaar te laten bestaan.

Het kan ook nooit normaal is een boek vol verhalen over mijn ervaringen als agent in de grote stad, van surveillant tot hoofdagent. Je zult merken dat het een mix is geworden van allerlei soorten zaken waarmee we als agent te dealen hebben: soms hard, vertederend, beangstigend, misselijkmakend, spannend, grappig, grof of soms alleen maar 'bijzonder'. Ik schrijf beeldend, met veel details, en op deze manier hoop ik dat je het gevoel hebt dat je een beetje over mijn schouder en in mijn hoofd meekijkt, dus ook met de 'o ja, dat maakten we ook nog mee'-momentjes: beschouw mijn verhalen als twee in één, meer waar voor je geld.

Lang niet alle hoofdstukken zitten vol spanning en sensatie, er zijn juist ook veel kleinere en simpelere verhalen, maar tezamen vormen ze een beeld van het echte politiewerk zonder dat het een boek vol sensatie is. Je kunt het boek willekeurig openslaan en een

hoofdstuk lezen, want het zijn allemaal losse verhalen. Bij de titel staan mijn werkplek en functie op dat moment. Veel ervaringen zijn van de afgelopen jaren in de binnenstad, maar er zijn ook een aantal oude verhalen over het cellencomplex, in Amsterdam-West, Zuidoost of ergens anders. Alles is uiteraard geschreven zoals ik het heb beleefd en gevoeld. Iemand anders kan dat natuurlijk anders ervaren hebben. Bij een aantal verhalen gebruik ik namen en bij andere niet. Sommige verhalen zijn vanwege privacyredenen ietsje veranderd, maar de strekking is uiteraard hetzelfde gebleven.

Ik heb met veel plezier mijn droom waargemaakt. Ik hoop dat jij dit boek met net zoveel plezier gaat lezen en hoor graag wat je ervan vindt.

Liefs, Lieke

Lieve jij

Ik schrijf open en eerlijk over mijn werk en ik wil je graag meeneemen in allerlei politieverhalen. Voor je de verhalen gaat lezen, wil ik echter graag nog iets zeggen: een soort extra woord vooraf over geestelijke gezondheid.

Een aantal hoofdstukken vertellen een verhaal over zelfmoord, gedachten daaraan of pogingen daartoe. Ook zijn er veel verhalen over mensen die wij aantreffen in een kwetsbare positie: mensen die vaak acute geestelijke hulp nodig hebben. Er zijn echter gigantische wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg en ook daar zijn ze aan een boel regels gebonden. Dit zorgt steeds vaker voor schrijnende, overlast gevende, gevaarlijke en vaak hartverscheurende situaties, veroorzaakt door mensen die eigenlijk hulp nodig hebben. Ook als politieagent voel ik vaak de onmacht die gepaard gaat met de wil iemand te helpen.

Ik vind dit een belangrijk onderwerp om over te schrijven, want het is tenslotte een deel van mijn werk. Dus ook bij deze onderwerpen kijk je mee over mijn schouder en in mijn hoofd, en dat kan misschien triggerend zijn als je zelf donkere gedachten hebt of aan zelfmoord denkt. Ik heb via Instagram en mijn blog al heel vaak mensen gesproken die het leven niet meer zien of zagen zitten. Voor jullie is dit stukje in mijn boek, een 'Lieve jij'. Je kunt dit

stuk uiteraard overslaan als je jezelf hierin niet herkent. In dat geval wens ik je alvast veel leesplezier. Voor alle anderen: lieve jij, dit hoofdstuk is voor jou, namens mij, de Lieke in uniform, maar ook de Lieke buiten haar uniform. Want zoals je in dit boek zult lezen: er zit een mens in dat politie-uniform.

Lieve jij,

Het feit dat je mijn boek open hebt geslagen, betekent dat je tot nu toe al je zwaarste dagen in je leven hebt overleefd. Al die dagen waarvan je hoopte dat er een einde aan kwam of dat de pijn ondraaglijk was: je hebt ze overleefd. Daar ben ik trots op, en daar mag jij ook trots op zijn.

In dat kader wil ik je iets meegeven en iets vragen. Als je geen licht ziet in je donkere tunnel en het ooit zover komt dat je op het punt staat een einde te maken aan je eigen leven: weet dat er altijd een oplossing is. Ik ben in mijn carrière genoeg mensen tegengekomen die achteraf heel blij waren dat hun poging niet is gelukt, of dat ze op het laatste moment zijn tegengehouden door wie dan ook. Ik ken deze mensen, ik heb ze gesproken, privé en ook vaak tijdens mijn werk. Ik ben altijd weer blij als ik hoor of zie dat ze weer gelukkig zijn, of hard op weg zijn naar gelukkiger zijn.

Mocht je ooit op het punt belanden dat je leven in gevaar is door je eigen donkere gedachten, stemmen in je hoofd of je eigen handelen: bel alsjeblieft 112, of zoek contact via de app 112NL. In welke geestelijke toestand of situatie dan ook: bel! Vertel dat je op het punt staat een einde aan je leven te maken en vertel aan de meldkamer waar je bent. We komen je opzoeken en helpen.

Ik heb dit al eerder gedeeld, en vaak krijg ik te horen dat mensen denken dat ze ons lastigvallen of denken dat we wel iets beters te doen hebben. Maar hoe gaaf een achtervolging of het op heterdaad betrappen van een inbreker ook is: een leven redden wint het van alles. De meldingen waarbij een leven gered kan worden – en soms draait het om seconden – maken het echte verschil.

Als je het vanuit ons standpunt bekijkt: we komen liever vooraf, als we je leven nog kunnen en mogen redden, dan dat we achteraf komen en je levenloze lichaam aantreffen. Het zien van iemand die zich heeft verhangen of voor een trein is gesprongen; het zoeken naar een identiteitskaart; het lezen van afscheidsbrieven of juist het ontbreken daarvan en vragen die onbeantwoord blijven; het slechtnieuwsgesprek met de mensen die van je houden: geloof me als ik je zeg dat we écht liever je leven redden. Natuurlijk, ik besef dat dit niets met ons te maken heeft. Wat wij als agenten liever willen doet er niet toe, maar jouw leven wél! Heel veel zelfs. Je bent geen last voor ons, ook als je het misschien ooit wel zo hebt ervaren: geef je leven nog een kans.

Ik kan in niemands hoofd of leven kijken, maar geef ons de kans je te helpen. Ook als je misschien eerder slechte ervaringen hebt gehad met de politie of de geestelijke gezondheidszorg. Ik ben me ervan bewust dat ik op dit gebied ook lang niet altijd alles goed heb gedaan (en doe). Ook ik heb stomme dingen gezegd, of dingen níét gezegd die ik wel had moeten zeggen, of vragen niet gesteld omdat ik bang was voor het antwoord. Soms was het puur ongemak, en vaak zelfs onwetendheid. Elke situatie is anders, en niet iedereen in een crisissituatie vindt dezelfde

aanpak prettig. Tegelijkertijd zijn wij als hulpverleners aan regels en protocollen gebonden. Het is dus altijd zoeken naar de juiste balans, en soms moeten we ons op glad ijs begeven. Wat de een fijn vindt om te horen, vindt een ander misschien totaal niet oké. Mocht je tot die laatste categorie behoren: ik hoop dat je onze hulp dan toch nog een keer een kans wilt geven. Omdat je dat verdient, en omdat wij – mijn collega-hulpverleners en ik – ook maar mensen zijn. We doen ons best, dat kan ik je beloven, ook al hebben we het in jouw ogen een keer – of vaker – verpest.

Vraag hulp, zoek hulp, vecht voor die hulp! Heb je hulp maar voelt je psycholoog of behandelplan bijvoorbeeld niet helemaal 'matchend'? Zoek verder. Je bent het waard. En nogmaals: als je ooit op het punt staat jezelf van het leven te beroven, bel 112. Loop je al langs het spoor? Bel alsjeblieft alsnog. Dat je nu misschien geen licht in de tunnel ziet, zegt niets over licht in de toekomst. Je bent het waard.

Nu je mijn boek toch al in handen hebt: ik zou het fantastisch vinden als je het nu ook daadwerkelijk leest. Ik heb triggerwaarschuwingen gezet bij de hoofdstukken waarin geestelijke gezondheid een grote rol speelt. Op die manier kun je besluiten die hoofdstukken over te slaan. Ook dat is goed voor jezelf zorgen.

Vraag je je af waarom ik deze verhalen dan niet gewoon uit mijn boek heb weggelaten? Ik vind het onderwerp 'geestelijke gezondheid' heel belangrijk en ik hoop een steentje bij te kunnen dragen door er wel over te schrijven. Het hoort bij mijn werk, het hoort bij de maatschap-

pij en het is nodig dat we erover schrijven, vertellen, het delen. Dat is de enige manier waarop we kunnen leren. En ja, ook ik. Vanaf die eerste dag in januari 2007 tot aan de dag van vandaag leer ik nog steeds elke dag. Ik leer van mijn eigen fouten – en geloof me, ik maak er veel – maar ik leer ook veel online. Ik las verschillende boeken en volg online ervaringsdeskundigen als het gaat over geestelijke gezondheid. En misschien leer ik ook wel van jou. Zolang het praten over geestelijke gezondheid en het krijgen van de juiste hulp niet net zo makkelijk is als het praten over een gebroken enkel en het laten ingipsen daarvan, hebben we nog een boel te winnen.

Samen sterk, sterk samen.

Liefs, Lieve

1

That escalated quickly

Werkplek: Amsterdam-Centrum

Functie: hoofdagent

Vanavond ben ik ingeroosterd op de noodhulp: het rijden van de 112-meldingen. Terwijl wij nog gebriefd worden voor de nachtdienst, komt Rachèl van de middagdienst al vragen of de 1101 ingezet kan worden: de noodhulpauto van bureau Burgwallen. Men houdt een vermoedelijke zakkenroller vast bij een café in onze wijk.

Nog voor ik mijn slappe thee opheb en op de portofoon heb ingelogd, zitten mijn maatje Jan en ik al in de auto. Als we zijn aangekomen bij het café blijkt het inderdaad om een zakkenroller te gaan: hij heeft niet alleen zijn eigen telefoon in zijn zak, maar ook die van iemand anders. De aanhouding gaat niet zonder verzet en de zakkenroller bijt Jan in zijn arm. Gelukkig is het koud en geen kortemouwenweer, dus Jan heeft geen letsel of pijn. Maar prettig is anders.

Nadat we de – overduidelijk dronken – eigenaar van de telefoon eindelijk hebben overtuigd van het feit dat hij aangifte moet doen, gaat hij naar het bureau. Achteraf hoor ik van de collega die de aangifte opnam dat ze de man het bureau uit gezet hebben omdat hij heel grof en beledigend werd. Welkom in Amsterdam.

Kort na de zakkenroller krijgen we een melding van een chic bedrijfsetentje in de binnenstad dat uit de hand is gelopen. Het feest was bedoeld om de goede jaaromzet te vieren, maar helaas heeft een van de werknemers last van een kwade dronk. ‘Hij zit volledig onder het bloed,’ vertellen andere werknemers aan de meldkamer. ‘Hij is door een raam gevallen en aan het schreeuwen. We krijgen hem niet rustig.’ Als we de auto uit stappen, horen we het geschreeuw al.

‘Het wordt weer zo’n nacht, Jan,’ zeg ik voordat we naar binnen gaan.

Wegens de aard van de melding stuurde de meldkamer direct nog een auto met ons mee. Jan en twee andere collega’s houden de man in afwachting van een ambulance onder controle. Ik richt me tot zijn collega’s en de organisator van het feest. ‘Heeft hij drugs gebruikt?’

‘Nee, hij heeft echt alleen alcohol gedronken,’ antwoorden ze.

Ik geloof er geen snars van. Ik probeer de collega’s van de man een beetje op afstand te houden, want die willen het liefst allemaal aan hem zitten en hem geruststellen. Na weer een woede-uitbarsting mompelt de man vijf seconden later: *‘I love you.’ Well, that escalated quickly.*

Op het ene moment zit de man rustig te wachten met Jan en de twee andere collega’s, en vijf seconden later geeft hij Jan ineens vanuit het niets een trap tegen zijn been. Weer vijf seconden later is Jan zijn beste vriend. Ik krijg nog meer twijfels bij het ‘alleen alcohol’-verhaal van zijn collega’s. En dan zegt een van zijn collega’s opeens schoorvoetend: ‘Ik weet natuurlijk niet wat-ie op het toilet nog heeft gedaan. Daar waren wij niet bij...’

Heel vaak zijn mensen – vooral toeristen of mensen die denken dat ze een bepaalde reputatie hoog te houden hebben, zoals deze chique restaurantgangers – bang om ons te vertellen dat ze drugs hebben gebruikt. Maar net zoals in dit geval vragen we het alleen voor iemands eigen bestwil. Wel of geen drugsgebruik is belangrijke info voor de ambulance, info die voor het toedienen van medicatie cruciaal kan zijn. En eerlijk is eerlijk: voor ons als politie maakt het niet uit. Als jij zichtbaar het kalk van de muren gesnoeven hebt en ons dan vertelt dat je alleen maar een biertje gedronken hebt, neem je alleen jezelf in de maling.

De ambulanceverpleegkundige moet het even later ook ontgelden. In een minuut tijd gaat het van *'I fucking hate you, bitch!'* naar een huwelijksaanzoek. That escalated quickly. *Again.*

We houden de man in bedwang en hij krijgt een rustgevend middel toegediend. Niet heel veel later ligt hij rustiger (en ingesnoerd) op de brancard op weg naar het ziekenhuis. Een collega van ons gaat achter in de ambulance mee en de andere rijdt erachteraan. Dit doen we om de veiligheid van de ambulanceverpleegkundigen te garanderen. Het komt helaas te vaak voor dat patiënten agressief zijn tegen de mensen die hen juist willen helpen.

Soms is agressief gedrag 'kloppend' bij het ziektebeeld dat ze hebben. Soms ontstaat agressie tegen ambulancepersoneel omdat mensen zo dronken of onder invloed van drugs zijn dat ze ervan overtuigd zijn helemaal geen medische zorg nodig te hebben – terwijl ze ongeveer aan het doodbloeden zijn. En soms hebben we gewoon te maken met idioten die nul respect hebben voor de mensen die hen proberen te helpen. Hoe dan ook: de agressie richting ambulancepersoneel is ongekend. Verbaal én fysiek.

Daarom heb ik ook zoveel respect voor ambulancepersoneel. Ze krijgen zoveel voor hun kiezen, terwijl ze mensen écht alleen maar willen helpen. Ik vind het keer op keer verbazingwekkend dat er zoveel agressie naar juist hen is. Agressie naar de politie is natuurlijk ook vreselijk, maar vreemd genoeg kan ik die wel beter begrijpen.

Het is druk vanavond. Zodra we de ene melding afronden, worden we alweer geroepen voor de volgende. Toch geniet ik. Ik zit met m'n maatje in de auto en samen doen we het mooiste werk van de wereld. Tussen de meldingen door stop ik het ene na het andere snoepje in Jans mond. Elke keer zegt Jan: 'Maar dit is de laatste.' Op sommige momenten besef ik ineens hoeveel ik van mijn werk houd, en dit is een van die momenten. Terwijl ik Jan zijn tiende en wederom laatste snoepje geef, ben ik dankbaar voor ons bizarre maar o zo gave werk.

We liggen krom van het lachen als we, al kauwend op ons snoep, samen met een motoragent zoeken naar een man met het volgende signalement: 'Zwarte jas, loopt een beetje raar, heeft een hand continu op zijn hoofd. De melder maakte zich er zorgen over of het wel goed ging met de man. Verder was er weinig informatie.'

Wanneer we de Nieuwendijk op willen, hebben we ruzie met de verzinkbare palen die de ingang van de straat blokkeren. De transponder doet het weer eens niet. We stappen uit en lopen scheldend verder. Ik zie het al voor me: 'Sorry, de ambulance komt ietsje later want de paal gaat niet naar beneden.' De man met zijn hand op zijn hoofd vinden we niet. Misschien heeft-ie inmiddels wel zijn hand van zijn hoofd gehaald. Dan heb je alleen nog maar een man met een zwarte jas die een beetje raar loopt. En daar heeft Amsterdam er genoeg van.

We rijden snel terug naar het bureau, in de hoop even wat te eten voor het nog drukker wordt. Als Jan een paar happen van zijn broodje genomen heeft en ik twee keer mijn tong heb verbrand, krijgen we alweer een nieuwe melding van de meldkamer: ‘Er is een raam vernield. De melder zegt dat er nog steeds ruzie of in ieder geval geschreeuw is bij de desbetreffende kroeg.’

Ik druk het deksel terug op mijn bloedhete bak eten, Jan stopt zijn broodje terug in het zakje en daar gaan we weer. Dit soort meldingen zijn tijdens de nachtdiensten eerder regel dan uitzondering. Met drank en drugs wordt er nou eenmaal een boel vernield en een boel geschreeuwd. Dat vinden we bijna niet eens meer bijzonder en we gaan er dan ook niet met een verhoogde hartslag naartoe. We kletsen nog wat en lachen om het feit dat het echt altijd hollen of stilstaan is. Of je komt niet toe aan eten, of je baggert bij wijze van spreken je hele neus leeg uit verveling. Ondanks het feit dat ik in een mopperend mormel verander als ik honger heb, hoef ik geen seconde na te denken wat ik liever heb: doe mij maar drukte!

Als we ons op een paar honderd meter afstand van de kroeg bevinden, zien we een auto dusdanig idioot rijden dat-ie direct onze aandacht trekt. ‘Wie aandacht vraagt, kan aandacht krijgen,’ was een van de eerste dingen die ik van mijn coach leerde toen ik mijn eerste stage liep.

We hebben het vermoeden dat dit voertuig betrokken is bij de melding van het vernielde raam en de ruzie. Het voertuig een stopteken geven hoeft niet: ze stoppen zelf al, half tegen een geparkeerde auto aan. Twee mannen stappen de auto uit en laten beide deuren openstaan, en als we hen aanspreken en vragen waar ze mee bezig zijn, reageren ze wazig en ontkennend. Ik heb er geen goed gevoel bij.